

D ů v o d y:

Úprava soudnictví ve sporech z poměru pracovního a služebního, provedená zákonem o pracovních soudech č. 131/1931 sb. z. a n., sledovala cíl, aby všechny rozmanité předpisy dřívějšího práva byly sjednoceny ustanovením, že se rozhodování o sporech z poměru pracovního a služebního i učebního pokud možno soustředí u soudů jednotně upravených, jak po stránce kompetenční, tak i pokud jde o řízení, a proto byla vytvořena instituce, která by byla příslušnou, pokud možno pro všechny tyto spory, nebo aspoň pro největší část sporů (viz zprávu ústavně-právního výboru senátu tisk. 352/1930). Již z toho je vidno, že si zákonodárce při úpravě soudnictví ve sporech z poměru pracovního byl toho vědom, že soustředění sporů u zvláštních soudů jednotně upravených nelze dosíci bezvýjimčně a že snaha koncentrační musí ustoupiti, vyžadují-li to jiné oprávněné vyšší zájmy. Důsledkem toho stanovil již zákon sám různé výjimky v druhém a třetím odstavci § 1 zák. č. 131/1931. Naproti tomu nezná § 113 odst. 1 konk. ř. výjimky, ustanovuje výlučnou příslušnost konkursního soudu pro všechny spory tam uvedené. Jde tu o spory zvláštní povahy, jako nynější »o pravost konkursní pohledávky« — přikázané právě pro tuto jejich povahu výlučně k rozhodování konkursnímu soudu, třeba základ nároku tkví ve smlouvě služební (pracovní). Z toho plyne, že přitažlivá moc konkursního soudu tu převyšuje a zatlačuje příslušnost všech jiných soudů do pozadí, činíc konkursní soud výhradně příslušným bez ohledu na jiná zákonná ustanovení o věcné příslušnosti. Ani ustanovení § 44 zák. č. 131/1931 sb. z. a n. tomuto názoru nevádí, neboť výpočet ustanovení zákonem tímto zrušených jest jen demonstrativní a již z výpočtu ustanovení, jež dnem účinnosti zákona pozbyla platnosti, jest patrné, že zákon má na mysli jen poměry normální, při nichž jde jen o nároky, vyvozované z ryze pracovního a služebního poměru, nikoli mimořádné poměry, jako tomu je právě při konkursu. Předpisy konkursního řádu neměly býti § 44 zák. č. 131/1931 sb. z. a n. zrušeny, ježto zřejmě nenáleží k »ustanovením o předmětech zákonem o pracovních soudech upravených«.

Čís. 14074.

Pro nárok okresní nemocenské pojišťovny proti pojištěnci na vrácení pojistného, jež prý pojištěnec vylákal vědomě nepravými údaji a zamlčením důležitých okolností, nebyl přípustný pořad práva ani před novelou čís. 189/34 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1934, R I 1566/34.)

P r v ý s o u d zrušil řízení zahájené k žalobě okresní nemocenské pojišťovny v K. proti pojištěnci o vrácení vyplacených dávek jako zmatečné pro nepřípustnost pořadu práva a žalobu odmítl. **D ů v o d y:** Podle doslovu vládního nařízení ze dne 15. června 1934 čís. 112 sb. z. a n. uveřejněného v příloze k vyhlášce ministerstva sociální péče ze dne 25. července 1934 čís. 189 sb. z. a n. může pojišťovna žádati vrácení vyplacených dávek jen za předpokladů § 135 II. O povinnosti k vrácení při-

jatých dávek rozhoduje pojišťovna výměrem, proti němuž lze podati žalobu, o které podle § 196 rozhoduje rozhodčí soud. Ustanovení těch není v zákoně ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n., jehož je v souzeném případě užití, a jest proto řešiti otázku, zda i za platnosti zákona čís. 221/24 sb. z. a n. pokud se týče zák. čís. 184/28 sb. z. a n. byl pořad práva pro vymáhání neprávem vyplacených pojistných dávek vyloučen. Otázku tu je zodpověděti kladně. Nárok pojištěnce na výplatu pojistných dávek je povahy veřejnoprávní, a lze jej vymáhati jen v řízení správním pokud se týče před rozhodčím soudem k tomu povoláním, a musí proto i rub tohoto nároku, nárok na vrácení dávek neprávem z tohoto veřejnoprávního poměru vyplacených, býti povahy veřejnoprávní. K rekursu žalující pojišťovny zrušil rekursní soud usnesení prvního soudu, a nařídil mu, by dále jednal a znovu rozhodl. Z důvodů rekursního soudu: Z ustanovení § 239 zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n., jehož je v souzeném případě použití, vyplývá, že zákon zamýšlel rozhodování pořadem práva ve všech věcech, o nichž neměl rozhodovati podle §§ 135, 296 buď rozhodčí soud nebo podle § 239 politický úřad. Poněvadž nárok na vrácení neprávem vyplacených dávek v §§ 196 a 239 zák. čís. 221/24 a 184/28 sb. z. a n. není uveden, nýbrž způsob jeho předepsání a vymáhání je upraven teprve §§ 135, 196 v doslovu přílohy k vyhlášce ministerstva sociální péče ze dne 25. července 1934 čís. 189 sb. z. a n., jest usuzovati, že podle zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. rozhodování o nárocích na vrácení neprávem přijatých pojistných dávek mohlo se díti jen pořadem práva.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

I nárok na vrácení toho, co bylo neprávem plněno z titulu veřejnoprávního, jest nárokem veřejnoprávním a pořad práva tedy není přípustný. O nároku tohoto druhu musí tedy býti rozhodováno tak, jak se rozhoduje o plnění z onoho titulu. O tom, že je tu povinnost vrátiti přep placenou dávku, rozhodne příslušný nositel pojištění výměrem, který lze pokládati za výměr, jímž byla dávka odňata ve smyslu §§ 196 a 220 odst. 1 č. 3 pojišťovacího zákona čís. 221/24 sb. z. a n., takže je proti němu přípustná žaloba k rozhodčímu soudu.

Čís. 14075.

Podle § 5 odst. 2 zákona čís. 240/24 Sb. z. a n. nelze vésti exekuci jen pro pohledávky, které vznikly před účinností zákona o příročí a v konkursu by náležely do 3. třídy. Příročí nestihá pohledávku, pro niž přísluší věřiteli právo na oddělené uspokojení.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1935, R I 1596/34.)